

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
«ЖИТОМИРСЬКИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ»**

**ПРОГРАМА
ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ
здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія
галузі знань 22 Охорона здоров'я
освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія»**

Житомир 2023

Програма проведення аспірантури здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія галузі знань 22 Охорона здоров'я освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія». Укл.: О.В. Гусаревич, В.І. Пономаренко . О.В.Савенко, Г.І.Піскорська Житомир : Житомирський економіко-гуманітарний інститут Університету «Україна», 2023. 29 с.

Укладачі:

к.н. з фіз. вих. та спорту Гусаревич О.В.;
к.м.наук,професор Пономаренко В.І.;
старший викладач Савенко О.В.;
асистент Піскорська Г.І.

Затверджено на засіданні
кафедри соціально-
реабілітаційних технологій
(протокол № 1 від «04» вересня 2023 р.)

ЗМІСТ

Загальні засади	4
Перелік компетентностей випускника	6
Атестація випускників	10
Практично-орієнтований іспит (ПОІ)	11
Робота екзаменаційної комісії	12
Коротка характеристика дисциплін, які виносяться на складання ПОІ	15
Перелік комплексних практичних завдань, які виносяться на складання ПОІ	20
Критерії оцінювання ПОІ	31
Список використаних джерел	33

1. Загальні засади

Програма розроблена з метою приведення процедури атестації здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія до сучасних вимог.

Програма розроблена відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» (Стаття 6), Стандарту вищої освіти зі спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 19.12.2018 № 1419, Наказу МОЗ України від 19 лютого 2019 року № 419 «Про затвердження Порядку, умов та строків розроблення і проведення єдиного державного кваліфікаційного іспиту та критеріїв оцінювання результатів», з урахуванням «Положення про організацію та методику проведення поточного, підсумкового контролю та атестації здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» у закладі вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», затвердженого Вченою радою (протокол №2 від 27.02.2020) та введеного в дію наказом від 15.04.2020 №51.

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає шостому рівню Національної рамки кваліфікацій та першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. Бакалавр – це освітній ступінь, що здобувається на першому рівні вищої освіти та присуджується закладом вищої освіти у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми.

Відповідно до стандарту вищої освіти нормативними формами атестації випускників першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія», які об'єктивно і надійно визначають рівень освітньої та професійної підготовки, є проведення Єдиного державного кваліфікаційного іспиту,

який складається з двох етапів – Етап 1. Ліцензійний тестовий іспиту «Крок 1» (далі – Крок) та Етап 2. Практично-орієнтований іспит (далі – ПОІ). Обсяг освітньої програми для бакалавра фізичної терапії, ерготерапії на базі повної загальної середньої освіти складає 240 кредитів ЄКТС. 65% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія», визначених у стандарті.

2. Перелік компетентностей випускника

Компетенції та програмні результати випускника визначаються стандартом вищої освіти спеціальності та повинні бути сформовані до завершення терміну навчання.

Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності: знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатності діяти на основі етичних міркувань (мотивів); працювати в команді; мотивувати людей та рухатися до спільної мети; спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; спілкуватися іноземною мовою; планувати та управляти часом; вчитися й оволодівати сучасними знаннями; до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; застосовувати знання у практичних ситуаціях; діяти соціально відповідально та свідомо; реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; навички міжособистісної взаємодії; використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: здатності пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу в заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок із охороною здоров'я; аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції; трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії; враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії; провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини; виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати; допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії; ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії; забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта; проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати; адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов; надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів; навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя; знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Програмні результати навчання: демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади; спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами); використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень; застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії; надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя; застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію; трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків; діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики; реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії; здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності; здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих із ними обмежень активності та участі в діяльності; застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності; обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б

забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність; безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування; вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді; проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп; оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та, за потреби, модифікувати поточну діяльність; оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати і представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

3. Атестація випускників

Атестація здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія здійснюється в формі ліцензійного тестового іспиту «Крок 1» та практично-орієнтованого іспиту (ПОІ) згідно Стандарту вищої освіти України, затвердженого наказом МОН України 19.12.2019 № 1419 (з внесеними змінами відповідно до Наказу МОН від 13.01.2022 р. №26).

Ліцензійний тестовий іспит «Крок 1» оцінює відповідність професійної компетентності випускника вимогам, визначеним Стандартом, і здійснюється ДО «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при МОЗ України» (далі по тексті – Центр тестування) відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів.

Практично-орієнтований іспит оцінює відповідність компетентності випускника вимогам, визначеним Стандартом та освітньою-професійною програмою, і проводиться екзаменаційною комісією інституту.

Ліцензійний тестовий іспит «Крок 1» (далі по тексті – «Крок») складають здобувачі освіти на випускному курсі, і його результати враховуються в загальні вимоги атестації випускників при присвоєнні кваліфікації фахівця з вищою освітою. Він оцінюється за системою «склав»/«не склав» відповідно до встановленого МОЗ України прохідного відсотка правильних відповідей.

Здобувачі освіти, які не склали «Крок», можуть повторно його скласти згідно регламенту Центру тестування. При успішному складанні іспиту «Крок» здобувачеві освіти видається відповідний сертифікат. Сертифікат є додатком до документа про здобуття вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія.

4. Практично-орієнтований іспит (ПОІ)

ПОІ проводиться Екзаменаційною комісією (ЕК) інституту. До складання ПОІ допускаються здобувачі освіти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану й освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія». Іспит перевіряє готовність випускника здійснювати на реальному об'єкті майбутньої професійної діяльності (людина) або на моделі такого об'єкта (фантом, муляж, ситуаційне завдання тощо) практичні навички, здобуті під час навчання, та психологічну готовність майбутнього фізичного терапевта, ерготерапевта до професійної діяльності, застосовуючи отримані теоретичні знання, які неможливо оцінити методом стандартизованого тестування.

ПОІ проводиться у спеціально обладнаних навчальних кімнатах, в яких ЕК оцінює вміння кожного випускника. З метою убезпечення від фальсифікацій і дотримання академічної доброчесності впродовж ПОІ здійснюється відео- та аудіозапис.

Зміст ПОІ формується згідно з освітньо-професійною програмою підготовки фахівців вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія.

ПОІ передбачає демонстрацію основних умінь та навичок згідно з вимогами ОПП із використанням пацієнтів, фантомів, муляжів, наочних матеріалів, вирішенням ситуаційних задач.

5. Робота екзаменаційної комісії

Для проведення атестації випускників за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія створюється Екзаменаційна комісія (ЕК). Екзаменаційна комісія створюється щорічно у складі голови ЕК і членів комісії. Голова ЕК призначається наказом директора інституту (за погодженням із проректором з освітньої діяльності Університету та затвердженням Президентом Університету) з числа провідних науковців відповідного профілю та/або роботодавців. Одна і та ж особа може бути головою ЕК не більше трьох років поспіль. Голова Екзаменаційної комісії знайомить усіх членів комісії з їх правами та обов'язками, забезпечує роботу комісії відповідно до затвердженого розкладу. Він обов'язково повинен бути присутнім при комплексній перевірці знань здобувачів освіти з кількох дисциплін, на засіданнях комісії під час обговорення результатів екзаменів, виставленні оцінок, вирішенні питань присвоєння освітньої та професійної кваліфікацій.

Голова ЕК контролює роботу секретаря комісії щодо підготовки необхідних документів до початку роботи комісії та оформлення протоколів. За результатами роботи ЕК він складає звіт, який, після обговорення на її заключному засіданні, оприлюднюється та затверджується Вченою радою інституту.

До складу Екзаменаційної комісії можуть входити: завідувач кафедр, викладачі кафедри; фахівці з відповідних галузей діяльності, представники Ради роботодавців, працівники інших закладів вищої освіти. При проведенні кваліфікаційного тестового державного іспиту «Крок» до участі у роботі ЕК залучаються представники Центру тестування при МОЗ України. У цьому випадку вони користуються правами членів комісії. Кількість членів ЕК становить не більше п'яти осіб.

Секретар Екзаменаційної комісії призначається директором із числа працівників інституту. Секретар ЕК забезпечує правильне і своєчасне оформлення документів. До початку роботи ЕК секретар повинен: замовити й отримати необхідну документацію ЕК; підготувати відомість результатів успішності здобувачів освіти зі спеціальності; отримати супровідні документи (накази, подання голові ЕК, відомості про виконання здобувачами освіти навчального плану та отримані оцінки, індивідуальні навчальні плани тощо), що необхідні для забезпечення якісної та кваліфікованої роботи ЕК. Під час роботи Екзаменаційної комісії секретар доводить до відома голови і членів ЕК інформацію, що стосується її роботи; веде протоколи засідань ЕК. Після засідання Екзаменаційної комісії секретар комісії передає завідувачу кафедри оформлений протокол іспитів; повертає на випускову кафедру отримані супровідні документи.

Робота ЕК проводиться в терміни, передбачені робочими навчальними планами інституту. Графік роботи ЕК затверджується директором інституту і доводиться до загального відома не пізніше як за місяць до початку проведення атестації випускників.

Провідні фахівці деканату зобов'язані підготувати і подати до ЕК: необхідні документи, екзаменаційні матеріали, відповідальний викладач від кафедри – підготувати пацієнтів та обладнати навчальні аудиторії для проведення ПОІ.

Тривалість засідань ЕК інституту не повинна перевищувати 6 академічних годин упродовж дня. Рішення ЕК про оцінку знань, умінь і навичок, виявлених під час складання ПОІ, а також про присвоєння випускнику відповідного ступеня вищої освіти та видачу йому диплома приймається на засіданні ЕК відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. За однакової кількості голосів вирішальним є голос Голови ЕК. Рішення записується у протоколі засідання Екзаменаційної комісії із присвоєння кваліфікації.

Здобувачу освіти, який склав ПОІ відповідно до вимог освітньо-професійної програми, рішенням ЕК присвоюються освітня кваліфікація «бакалавр фізичної терапії, ерготерапії» і на основі рішення ЕК видається диплом.

Здобувач освіти, який одержав оцінку «не склав» при складанні іспиту «Крок», може повторно скласти його згідно із графіком центру тестування. Нескладання здобувачем освіти іспиту «Крок» не є перешкодою для складання ПОІ. Особа, яка не пересклала іспит «Крок», не допускається до подальших перескладань без проходження повторного навчання.

Здобувач освіти, який під час складання ПОІ отримав оцінку «незадовільно», відраховується з інституту і йому видається академічна довідка встановленого зразка. Здобувач освіти, який не склав ПОІ, допускається до повторного складання іспиту один раз у наступний термін роботи ЕК упродовж трьох років після закінчення відповідного ЗВО. Здобувачам освіти, які з поважної причини (документально підтвердженої) не склали у визначений термін ПОІ, директором інституту може бути призначена додаткова дата складання ПОІ (дата складання іспиту «Крок» повинна бути узгоджена із Центром тестування).

Усі засідання ЕК заносяться до протоколу. Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні. Упродовж двох тижнів після закінчення роботи ЕК голова ЕК подає звіт, в якому: відображає рівень практичної підготовки випусників та засвоєння ними умінь і навичок відповідно до вимог Стандарту та ОПП «Фізична терапія, ерготерапія»; проводить аналіз і дає оцінку навчально-методичній роботі на кафедрі; вказує недоліки в роботі, які негативно позначаються на рівні підготовки випусників; відображає роботу, яку провела кафедра, з урахуванням зауважень і побажань, зроблених попередньою ЕК; дає

рекомендації з питань удосконалення якості освітнього процесу на ОПП, добору екзаменаторів і членів ЕК та її роботи.

6. Коротка характеристика дисциплін, які виносяться на складання ПОІ

2.1. Анатомія людини

Мета: надання певного обсягу знань для розуміння здобувачами освіти причинно-наслідкових зв'язків між будовою і функціями органів та систем органів людини, що є основою для професійно-кваліфікованого застосування методів фізичної терапії в практичній медицині та профілактиці.

Результати навчання за навчальною дисципліною:

знати: загальну будову та функції клітин; цілісність будови та функції тканин; будову, розташування та взаєморозташування органів, систем органів в організмі людини в нормі;

вміти: володіти базовою науковою анатомічною термінологією; характеризувати особливості нормальної будови органів та систем людини; показувати взаємозв'язок будови та призначення тканин, органів, систем органів; використовувати наукові знання нормальної анатомії людини при вивченні та практичному застосуванні суміжних наукових та науково-практичних дисциплін.

Зміст дисципліни (тематика): Вступ. Предмет «Анатомія людини». Скелет тулуба та голови. Скелет кінцівок. Загальна характеристика та класифікація кісток та їх з'єднань. М'язи як орган. Класифікація м'язів. М'язи кінцівок. М'язи голови, шиї, тулуба. Будова верхніх дихальних шляхів. Бронхіальне дерево, легені. Загальна будова системи органів травлення. Будова шлунково-кишкового тракту. Залози травного каналу. Загальна будова кровоносної та лімфатичної систем. Будова серця. Велике, мале, серцеве кола кровообігу. Система крові та органів кровотворення. Сечовидільна система. Статева система. Будова відділів головного та спинного мозку. Соматична та вегетативна нервова система. Нервова

система як інтеграційна структура цілісного організму. Ендокринна система. Органи зору, слуху, рівноваги. Орган смаку. Шкіра.

2.2. Фізіологія людини

Мета: надання певного обсягу знань про морфо-функціональні особливості людини від клітинного рівня до рівня цілого організму, його змін у залежності від морфофункціональної індивідуалізації та впливу зовнішнього середовища.

Результати навчання за навчальною дисципліною:

знати: поєднаність будови та функції органів, систем органів в організмі людини в нормі та їх морфо-функціональні особливості; кількісні параметри та показники функціонування органів та систем органів як основу життєдіяльності людини; адаптаційні та резервні можливості людського організму та шляхи їх збереження; теоретичне обґрунтування об'єктивних закономірностей взаємозв'язків психічних та фізичних характеристик людини;

вміти: володіти базовою науковою анатомічною термінологією; характеризувати особливості нормальної будови органів та систем людини; показувати взаємозв'язок будови та призначення тканин, органів, систем органів; використовувати наукові знання нормальної фізіології людини при вивченні та практичному застосуванні суміжних наукових та науково-практичних дисциплін.

Зміст дисципліни (тематика): Анатомія і фізіологія опорно-рухової системи. Анатомія і фізіологія нервової системи. Вища нервова діяльність та її вікові особливості. Вікова фізіологія і гігієна аналізаторів. Особливості будови і функції органів дихання. Морфо-функціональні особливості крові та кровообігу організму. Морфо-функціональні особливості органів травної системи. Обмін речовин та енергії. Морфо-функціональні особливості видільної системи людини. Анатомо-фізіологічні особливості шкіри. Залози внутрішньої секреції, вплив

гормонів на ріст і розвиток організму. Загальні уявлення про будову і функціонування організму. Біохімічні та цитологічні основи спадковості. Особливості спадковості людини.

2.3. Основи фізичної терапії, ерготерапії

Мета: формування системи знань про методи фізичної терапії, сутність цілей і завдань, принципів, засобів фізичної терапії.

Результати навчання за навчальною дисципліною:

знати: визначення термінів, які використовують у реабілітаційній практиці; особливості функціонування фізичної терапії як галузі та її ролі, місця і взаємодії з іншими галузями системи охорони здоров'я; розуміти вплив і ефект широко застосовуваних фізичних чинників; розуміти законодавчі акти, що стосуються фахівців сфери охорони здоров'я України; теоретико-методичні основи фізичної терапії, форми організації та варіанти побудови реабілітаційного процесу; особливостей проведення засобів та форм фізичної терапії під час роботи з пацієнтами різних вікових груп, різних нозологій та за різних умов її проведення (медичний заклад, реабілітаційний центр, домашня програма); методи визначення динаміки рухових дисфункцій у пацієнтів із різною патологією та різних вікових груп при проведенні фізичної терапії; основи взаємодії фізичної терапії з іншими соціальними сферами (освіта, трудова діяльність) та перспективи її розвитку у зв'язку з матеріальними, духовними і соціальними умовами життя людини і суспільства;

вміти: обґрунтувати вибір методів втручання/терапії, демонструючи при цьому глибокі знання патофізіологічних механізмів; визначати фізичний розвиток, стан здоров'я, функціональний стан і фізичну працездатність і на підставі цього рекомендувати оптимальні рухові режими та раціональні засоби фізичної терапії; призначати період курсу фізичної терапії та режим рухової активності щодо конкретного хворого; визначати задачі та обґрунтовувати вибір засобів і форм фізичної терапії в

залежності від задач; визначати методи оцінки стану пацієнта/клієнта, клінічного аналізу, виявлення проблем, оцінки досягнутих результатів та планування призупинення чи повного завершення курсу фізичної терапії; пояснювати психосоціальні питання, які слід враховувати при заходах фізичної терапії; переконувати в ефективності фізичних вправ для зміцнення здоров'я, наводячи приклади з досвіду різних культур і національностей; пояснювати принципи і дію профілактичних заходів фізичної терапії.

Зміст дисципліни (тематика): Вступ. Основні поняття фізичної терапії. Лікувальна фізична культура – основний метод фізичної терапії. Лікувальний масаж. Основи фізіотерапії. Механотерапія. Працетерапія. Нетрадиційні методи фізичної терапії. Оцінка ефективності застосування фізичної терапії.

2.4. Лікувальна фізична культура

Мета: ознайомити здобувачів освіти з основними формами і засобами лікувальної фізичної культури як основного методу фізичної реабілітації, сформувати систему знань про вплив фізичних навантажень на організм, правила дозування та контролю фізичних навантажень, відпрацювати навички розробки комплексів лікувальної гімнастики при різних захворюваннях, контролю за станом людини при виконанні фізичних вправ.

Результати навчання за навчальною дисципліною:

знати: механізми лікувальної дії фізичних вправ; основні форми та засоби лікувальної фізичної культури; рухові режими на різних етапах реабілітаційного процесу; правила дозування та контролю фізичних навантажень; методи контролю за станом людини при виконанні фізичних вправ; особливості лікувальної фізичної культури в залежності від захворювання та віку;

вміти: практично використовувати різні форми та засоби лікувальної фізичної культури з метою реабілітації людей різного віку; розробляти комплекси лікувальної гімнастики при різних захворюваннях для людей різного віку; контролювати стан людини при виконанні фізичних вправ.

Зміст дисципліни (тематика): Основи лікувальної фізичної культури. Форми лікувальної фізичної культури. Засоби лікувальної фізичної культури. Методи оцінки ефективності лікувальної фізичної культури. Лікувальна фізична культура при пошкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату. Особливості лікувальної фізичної культури при захворюваннях серцево-судинної системи. Лікувальна фізична культура при захворюваннях дихальної системи. Лікувальна фізична культура при захворюваннях нервової системи. Лікувальна фізична культура при захворюваннях органів травлення. Лікувальна фізична культура при порушеннях обміну речовин.

7. Перелік комплексних практичних завдань, які виносяться на складання ПОІ

Практичне завдання № 1.

1. Пацієнт Титарук Н., 54 р., діагноз: ГПМК, правостороння геміплегія. Продемонструйте перевертання пацієнта з положення «лежачи на спині», в положення «лежачи на боці» за допомогою однієї особи.
2. Продемонструйте лікування положенням при люмбоішіалгії.
3. Продемонструйте, які змінні частини має візок.

Практичне завдання № 2.

1. Пацієнт Стеценко Л., 38 р., діагноз: перелом кісток передпліччя, стан після іммобілізації. Протестуйте двоголовий м'яз плеча на оцінку «2» та «4» по мануальному м'язовому тестуванню (ММТ) за Ловеттом.
2. Продемонструйте лікувальне положення при гострому порушенні мозкового кровообігу.
3. Продемонструйте, як навчити пацієнта з неврологічним рівнем пошкодженнями спинного мозку С8 переходити з положення «лежачи» в положення «сидячи на ліжку з прямими ногами».

Практичне завдання № 3.

1. Пацієнт Дмитрук О., 28 р., діагноз: верхньодольова пневмонія (передні сегменти). Продемонструйте положення хворого для проведення постурального дренажу.
2. Продемонструйте тестування больової чутливості.
3. Продемонструйте навчання ходьбі пацієнта з мозочковою атаксією (без порушень функцій).

Практичне завдання № 4.

1. Пацієнт Клименко Н., 30 р., діагноз: ушкодження хребта на рівні С7. Продemonструйте переміщення пацієнта з ліжка на візок за допомогою двох осіб.
2. Особливості проведення лікувального масажу при бронхіальній астмі.
3. Продemonструйте навчання ходьбі пацієнта з легким геміпарезом.

Практичне завдання № 5.

1. Пацієнт Дацюк Л, 35 р., діагноз: нижньодольова пневмонія (задні сегменти). Продemonструйте положення хворої для проведення постурального дренажу.
2. Реабілітаційні заходи в період іммобілізації після переломів трубчастих кісток.
3. Продemonструйте, як навчити пацієнта з нижньою параплегією з пошкодженням спинного мозку на рівні Т6 обертатися з положення «на спині» в положення «на боці».

Практичне завдання № 6.

1. Пацієнт Ткачук Д., 18 р., діагноз: правобічна пневмонія (нижня доля). Покажіть положення хворого для проведення постурального дренажу.
2. Продemonструйте, яким навичкам переміщень у візку можна навчити хворого із травмою спинного мозку на рівні С7.
3. Пацієнт Андрієнко Т., 20 р., діагноз: перелом променевої кістки передпліччя, стан після зняття гіпсу. Продemonструйте вимірювання амплітуди руху пронація-супінація передпліччя.

Практичне завдання № 7.

1. Пацієнт Лепко В., 55 р., діагноз: часткове ушкодження хребта на рівні Т7. Протестуйте м'язи черевного пресу на оцінку «2» і «3» по мануальному м'язовому тестуванню (ММТ) за Ловеттом.
2. Продемонструйте техніку виконання основних прийомів лікувального масажу.
3. Продемонструйте, як навчити пацієнта з пошкодженням спинного мозку на рівні С8 переміщувати вагу тіла у візку.

Практичне завдання № 8.

1. Пацієнт Василюк М., 45 р., діагноз: поширений остеохондроз хребта. Продемонструйте, як виміряти рухливість хребта.
2. Пацієнт Фомін С., 65 р., діагноз: ГПМК, правостороння геміплегія. Продемонструйте вправи на розвиток рівноваги у положенні «стоячи».
3. Правила подолання бордюрів неповносправними, що пересуваються на візку.

Практичне завдання № 9.

1. Пацієнт Марченко Г., 36 р., діагноз: черепно-мозкова травма. Продемонструйте пасивні рухи нижньої кінцівки.
2. Продемонструйте лікування положенням при установчій кривошій.
3. Продемонструйте перевірку симптома Ласега.

Практичне завдання № 10.

1. Пацієнт Рибчук А., 66 р., діагноз: пухлина каналу хребта на рівні Т10, нижня спастична параплегія. Продемонструйте, як підібрати візок для неповносправної особи.
2. Продемонструйте лікувальне положення нижніх кінцівок для хворих із формою ДЦП – спастична диплегія.

3. Продемонструйте перевірку симптома Бабінського.

Практичне завдання № 11.

1. Пацієнт Тимошук Ф., 25 р., діагноз: розтягнення сухожилків передпліччя 3 ступеня. Протестуйте згиначі і розгиначі кисті на 3 бали по ММТ за Ловеттом.

2. Пацієнт Кириленко Н., 43 р., діагноз: перелом кісток тазу, стан після іммобілізації. Продемонструйте вправу на зміцнення м'язів тазу.

3. Продемонструйте, як навчити хворого із травмою спинного мозку на рівні С7 перевертатися з боку на бік.

Практичне завдання № 12.

1. Пацієнт Денесюк Ю., 16 р., діагноз: лівобічна пневмонія (верхній сегмент). Продемонструйте дренажне положення для хворого.

2. Продемонструйте вправи на покращення рівноваги для хворого з ішемічним інсультом головного мозку в басейні середньої мозкової артерії у висхідному положенні «стоячи на колінах» та поясніть, з якою метою вони використовуються.

3. Пацієнт Стецюк П., 27 р.. Діагноз: перелом кісток гомілки. Продемонструйте, як підібрати милиці для хворого з ураженням нижньої кінцівки.

Практичне завдання № 13.

1. Пацієнт Харченко С., 23 р., діагноз: термічний опік правої верхньої кінцівки 3 ступеня, дерматодесмогенна контрактура. Продемонструйте вимірювання амплітуди згинання передпліччя.

2. Продемонструйте пасивні рухи верхньої кінцівки.

3. Пацієнт Марський К., 41 р., діагноз: артроз правого плечового суглобу. Продемонструйте проведення методики «суглобова гра».

Практичне завдання № 14.

1. Пацієнт Чижевський В., 48 р., діагноз: ГПМК, правостороння геміплегія. Навчіть хворого сидати на край ліжка з положення «лежачи» через хворий бік.

2. Продемонструйте вправи на збільшення сили двоголового м'язу плеча та чотирьохголового м'язу стегна.

3. Хворий після зняття іммобілізації. Контрактура в ліктьовому суглобі. Недорозгинання 20 градусів. Покажіть, які методи ви застосуєте для збільшення амплітуди руху.

Практичне завдання № 15.

1. Опишіть і покажіть методику Мейтленда.

2. Пацієнт Куторженко А., 50 р., діагноз: перелом 5-6 ребер справа. Продемонструйте вправу на покращення ротації тулуба.

3. Пацієнт Лаврук С., 62 р., діагноз: ушкодження хребта на рівні L4-L5. Продемонструйте переміщення хворого зі стільця на візок за допомогою однієї особи.

Практичне завдання № 16.

1. Пацієнт Дуднов Р., 45 р., діагноз: ГПМК, правостороння геміплегія. Продемонструйте переміщення хворого в ліжку знизу догори.

2. Пацієнт Ярова К., 57 р., діагноз: шийно-грудний остеохондроз хребта. Опишіть і покажіть методику «постізометрична релаксація» для м'язів ший.

3. Покажіть прийоми «поплескування» і «вібрація» для хворого з однодольовою пневмонією.

Практичне завдання № 17.

1. Пацієнт Паламарчук П., 38 р., діагноз: ушкодження хребта на рівні Т7. Продемонструйте вправу на рівновагу, сидячи на візку.
2. Продемонструйте вимірювання амплітуди руху в кульшовому суглобі (згинання і розгинання).
3. Особливості лікувальної фізкультури при дисплазії кульшових суглобів у дітей.

Практичне завдання № 18.

1. Пацієнт Копійка С., 24 р., діагноз: гострий бронхіт. Навчіть хворого самокерованому відкашлюванню.
2. Покажіть вправу на збільшення сили двоголового м'язу стегна та триголового м'язу плеча.
3. Пацієнт Лужко А., 68 р., діагноз: ГПМК, правостороння геміплегія. Покажіть вправи для хворого, спрямовані на розвиток дрібної моторики.

Практичне завдання № 19.

1. Пацієнт Кравчук Т., 46 р., діагноз: артрит правого кульшового суглобу. Продемонструйте вимірювання амплітуди руху відведення стегна.
2. Продемонструйте переміщення пацієнта в сторону на ліжку.
3. Продемонструйте та поясніть, як відбувається тестування двоголового м'язу плеча за шкалою Ашфорта на оцінку «2».

Практичне завдання № 20.

1. Продемонструйте на прикладі будь-якого м'язу мануальне м'язове тестування (ММТ) за Ловеттом від «0» до «5».
2. Пацієнт Зайчук В., 33 р., діагноз: травма спинного мозку. Продемонструйте, як посадити хворого за допомогою однієї особи.

3. Пацієнт Панасенко Р., 39 р., діагноз: пошкодження ліктьового суглобу. Покажіть, які методики застосуєте для зменшення артрогенної контрактури.

Практичне завдання № 21.

1. Пацієнт Краснов М., 54 р., діагноз: перелом плечової кістки, стан після іммобілізації. Продемонструйте вимірювання сили м'язів-згиначів і розгиначів плеча по мануальному м'язовому тестуванню (ММТ) за Ловеттом.

2. Покажіть, які методики будете використовувати для зменшення м'язового болю.

3. Пацієнт Земко Д., 39 р, діагноз: ГПМК, правостороння геміплегія. Продемонструйте переміщення хворого на ліжку знизу-вгору за допомогою двох осіб.

Практичне завдання № 22.

1. Покажіть три вправи для покращення рухливості паретичної верхньої кінцівки при геміпарезі.

2. Пацієнт Галевич В., 27 р., діагноз: перелом кісток ступні. Протестуйте силу м'язів стопи на «3» та «5» по мануальному м'язовому тестуванню (ММТ) за Ловеттом.

3. Навчіть хворого із травмою спинного мозку на рівні С6 повертатися на бік.

Практичне завдання № 23.

1. Пацієнт Крючко Н., 22 р., діагноз: верхньодольова пневмонія (задні сегменти). Продемонструйте постуральний дренаж.

2. Протестуйте силу чотирьохголового м'язу стегна на «1» та «3» по мануальному м'язовому тестуванню (ММТ) за Ловеттом.

3. Пацієнт Ушкевич Т., 34 р., діагноз: компресійний перелом хребта. Продемонструйте, як навчити хворого вставати з ліжка.

Практичне завдання № 24.

1. Пацієнт Клапчук О., 43 р., діагноз: бронхіальна астма в стадії загострення. Покажіть дихальну вправу для хворого.

2. Продемонструйте методику «суглобова гра» на плечовому суглобі (всі зони).

3. Пацієнт Левчук Є., 55 р., діагноз: ГПМК, правостороння геміплегія. Навчити хворого переміщуватися в сторони на ліжку.

Практичне завдання № 25.

1. Пацієнт Дмитрук Л., 27 р., діагноз: перелом гомілковостопного суглобу, стан після іммобілізації. Покажіть, які методики застосуєте для зменшення міогенної контрактури.

2. Перша допомога при люмбаго.

3. Продемонструйте вправи для розтягування чотириголового м'язу стегна.

Практичне завдання № 26.

1. Пацієнт Валеви́ч С., 47 р., діагноз: ГПМК, лівостороння геміплегія. Навчіть хворого самостійно посуватись у ліжку догори.

2. Продемонструйте спеціальні вправи при правосторонньому сколіозі.

3. Правила накладання зігріваючого компресу.

Практичне завдання № 27.

1. Продемонструйте, як навчити пересуватись у ліжку пацієнта з параплегією.

2. Продемонструйте виконання штучної вентиляції легень та непрямого масажу серця.

3. Особливості надання фізичних навантажень при внутрішньосуглобовому переломі колінного суглобу.

Практичне завдання № 28.

1. Пацієнт Нестеренко Т., 40 р., діагноз: геморагічний інсульт. Продемонструйте пасивні рухи нижньої кінцівки.

2. Як здійснюється транспортування хворого при травмі шийного відділу хребта?

3. Перша допомога при втраті свідомості.

Практичне завдання № 29.

1. Навчіть хворого із травмою спинного мозку на рівні Т10 переміщуватися на ліжку (вправо-вліво, вперед-назад).

2. Які реабілітаційні заходи ви застосуєте в перші дві доби після забою чотириголового м'язу у футболіста.

3. Продемонструйте спосіб переміщення хворого на середні та великі відстані за допомогою двох осіб (австралійський спосіб переміщення).

Практичне завдання № 30.

1. Пацієнт Римова К., 54 р., діагноз: ГПМК, лівостороння геміплегія. Продемонструйте вправи для рівноваги при ходьбі.

2. Як здійснюється транспортування хворого при травмі поперекового відділу хребта?

3. Продемонструйте вправи для зміцнення м'язів спини дітей із ДЦП із використанням фітболу.

Практичне завдання № 31.

1. Пацієнт Пащук А., 44 р., діагноз: ГПМК, лівостороння геміплегія. Продemonструйте вправи для розвитку рівноваги у положенні «лежачи на спині».
2. Продemonструйте спеціальні вправи на фітболі для дітей із установчою кривошиєю.
3. Продemonструйте вправи на розтягування литкового м'язу.

Практичне завдання № 32.

1. Пацієнт Шахрай Р., 55 р., діагноз: артрит правого кульшового суглобу. Продemonструйте тестування сили двоголового м'язу стегна і відвідних м'язів стегна, відповідно 3 балам по мануальному-м'язовому тестуванню (ММТ) за Ловеттом.
2. Продemonструйте вправи на розвиток координації з використанням фітболів для дітей із атонічно-астатичною формою ДЦП.
3. Продemonструйте вправи артикуляційної гімнастики при невриті лицьового нерву.

Практичне завдання № 33.

1. Пацієнт Давиденко М., 34 р., діагноз: перелом кісток гомілки, стан після зняття гіпсової пов'язки. Продemonструйте тестування чотирьохголового м'язу стегна на оцінку 2 та 5 по мануальному-м'язовому тестуванню (ММТ) за Ловеттом.
2. Діагностика правильної та патологічної постави.
3. Продemonструйте спосіб зміни постільної білизни.

Практичне завдання № 34.

1. Пацієнт Клименко А., 66 р., діагноз: стеноз каналу хребта на рівні Th5-Th6, нижня спастична параплегія. Продемонструйте переміщення хворого з ліжка на візок за допомогою однієї особи.

2. Візуально-аналогова шкала та її значення в плануванні та контролі процесу фізичної реабілітації.

3. Продемонструйте вправи на розтягування м'язів задньої поверхні стегна.

Практичне завдання № 35.

1. Пацієнт Кудибин Т., 62 р., діагноз: часткове ушкодження спинного мозку на рівні С6. Протестуйте триголовий м'яз плеча на оцінку 2 та 3 по мануальному м'язовому тестуванню (ММТ) за Ловеттом.

2. Продемонструйте на прикладі будь-якого м'язу динамічну, ізометричну, ексцентричну та ідеомоторну вправу.

3. Продемонструйте спеціальні вправи при варикозному розширенні вен нижніх кінцівок.

8. Критерії оцінювання ПОІ

Оцінка здобувачу вищої освіти за практично-орієнтований іспит виставляється за національною шкалою та за шкалою ECTS. Відповідь на кожне запитання практичного завдання оцінюється окремою оцінкою «відмінно», «добре», «задовільно» чи «незадовільно». Загальна оцінка по практичному завданню підраховується як середньоарифметичне значення оцінок, отриманих із кожного блоку та виставляється на закритому засіданні Екзаменаційної комісії шляхом відкритого голосування по кожному здобувачу вищої освіти. Здобувачу вищої освіти виставляється оцінка, за яку подано більшість голосів членів комісії. За рівної кількості голосів вирішальним є голос голови комісії.

Оцінка «відмінно» може бути поставлена лише в тому випадку, якщо жодне із запитань екзаменаційного білета не оцінено нижче оцінки «добре».

Практично-орієнтований іспит складається із трьох запитань, до яких можуть входити: обстеження пацієнта, тренування основних побутових (рухових) навичок пацієнта, переміщення пацієнта, виконання певних реабілітаційних втручань (фізичні вправи, мануальні прийоми, постуральний дренаж та інше).

Кожне питання оцінюється за такими критеріями:

1. Здобувач освіти має виконати завдання технічно правильно – 20 балів.
2. Здобувач освіти має дотримуватись біомеханічно правильного положення свого тіла при виконанні завдання – 20 балів.
3. Здобувач освіти має давати точні і правильні вказівки пацієнту щодо виконання завдання – 20 балів.
4. Здобувач освіти має продемонструвати саме те вміння, що вимагається в завданні, – 20 балів.

5. Здобувач освіти має забезпечити правильне положення пацієнта відповідно до виконуваного завдання – 20 балів.

Після чого дані середньозваженого оцінювання переводяться в 4-бальну шкалу та шкалу за системою ECTS за критеріями, наведеними в таблиці.

Таблиця

Критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка за шкалою ESTS	Визначення	За національною системою	За системою інституту
A	Відмінно – відмінне виконання практичного завдання або відповідь без помилок	5 (відмінно)	90-100
B	Дуже добре – виконання практичного завдання з незначними помилками (до 5%)	4 (добре)	82-89
C	Добре – взагалі правильно виконане практичне завдання, відповідь із кількома незначними помилками (до 10%)		75-81
D	Задовільно – непогано, але з певною кількістю помилок, які не заважають достатньо повному висвітленню практичного завдання, відповіді (до 25%)	3 (задовільно)	69-74
E	Достатньо – виконання практичного завдання задовольняє мінімальні критерії для позитивної оцінки (до 40%)		60-68
FX	Незадовільно – потрібно додатково попрацювати для отримання позитивної оцінки	2 (незадовільно)	35-59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота для отримання позитивної оцінки		1-34

9. Список використаних джерел

1. Кодекс академічної доброчесності закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». Режим доступу:
https://uu.edu.ua/upload/universitet/normativni_documenti/academic_dobrochesnist/Codex.pdf.
2. Положення про організацію освітнього процесу у закладі вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». Режим доступу:
https://uu.edu.ua/upload/universitet/normativni_documenti/Osnovni_ofitsiyi_doc_UU/Osvitnya_d_t/Polozh_pro_org_osvitnyogo_procesu_v_UU.pdf.
3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія. Режим доступу:
https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Navch_metod_d_t/Standarti/227-fizichna-terapiya-ergoterapiya-bakalavr.pdf.
4. Освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія». Режим доступу: <https://zh.uu.edu.ua/osvitni-prohramy/fizychna-terapiia-erhoterapiia-os-bakalavr/portfolio-osvitnoi-prohramy/>.
5. Положення про організацію та методику проведення поточного, підсумкового контролю та атестації здобувачів вищої та фахової передвищої освіти у закладі вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна». Режим доступу:
https://uu.edu.ua/upload/universitet/normativni_documenti/Osnovni_ofitsiyi_doc_UU/Osvitnya_d_t/Polozh_pro_metodiku_provedennya_controly_u_ta_atestacii.pdf.